

hvorledes man i en saadan Lov skulde kunne indflette, hvad jeg vilde kalde en Præmie for ikke at gaae ind paa Menighedsraad, at indsætte et Menighedsraad, der ikke skulde have en eneste af de Menighedsraadene tillagte Functioner med Undtagelse af een, der indtræder saare sjældent, at overlade denne Ret til et saadant Menighedsraad uden Menighedsraads Indhold, blot for at undgaae at man skulde faae Ord for at lomme til Oprettelse af Menighedsraad. Nu troer jeg, at Folk baade i deres private Gjerning og endnu mere, naar de ere deelagtige i Lovgivningsmagten, ikke skulde see hen til, hvad man i saa Henseende kan finde paa at sige; thi dersom man først vilde indlade sig derpaa, saa vilde vore Samvittigheder snart blive til Charpi. Men dernæst er det jo ogsaa i og for sig et Formaal, som man meget godt kan vedkjende sig, at man tilsigter at give Menighedsraad en saadan Indflydelse og Betydning i Gaanden, at det vil skaffe Institutionen Fremgang og Tilhold hos Befolkningen; volentes ducere, nolentes trahere. Det er jo et Formaal for hele den geistlige Virksomhed; det er Noget, som vi, naar vi her sidde og skifte Ord med hinanden, virkelig ikke skulde gysse tilbage for at vedkjende os, at vi vilde tillægge Menighedsraadene en betydelig Indflydelse paa Præstevalget, for at skaffe dem Indgang og Rod i Befolkningen. Men naar Spørgsmaalet er om, hvem man i et protestantisk Land og tilmed i et Land, hvor der hersker en fri Grundlov, skal tillægge Indflydelse paa Præstevalget, saa siger jeg, er det ganske naturligt, at den skal tillægges de Mænd, som have en stor Interesse for slige Anliggender, og i hvis Hænder den vil faae den bedst mulige Anvendelse. Jeg seer ikke, hvorfor man ved Siden heraf skulde give dem Ret til en Institution, der ikke, saavidt jeg kan skjønne, har anden Hensigt og Betydning end den at skulle virke imod Opprettelsen af Menighedsraad. Jeg bestrider ikke de Herrens Berettigelse til at see med Mistillid og Mistro paa den hele Institution, og jeg finder det naturligt, at de da stemme derimod; men jeg kan ikke paa nogen Maade finde det naturligt, at der paa en Maade skal spændes Been for Institutionen, ligesom den skal træde

ind i Rivet, ved hvad der her er foreslaaet under Afstemningspunktet Nr. 72; jeg vil ogsaa paa det Bestemteste fraraade dette Forslag og stemme imod det.

Carlson: Den ærede Taler, som nu satte sig, har et fra mit saa forskjelligt Kirkebegreb og en fra min saa forskjellig Anskuelse om, ved hvilke Midler man overhovedet kan udbrede, hvad han vel vilde kalde Religionsitet i Landet, at jeg ikke vilde kunne imødegaae ham uden Punkt for Punkt. Jeg finder det, efter hvad jeg nu har hørt af ham, ganske naturligt, at han i mange Stykker ikke kan forstaae vore Indvendinger, ligesom det her ogsaa kan være, at jeg fra mit Standpunkt ikke kan forstaae mange af de Grunde, der ere anførte af den ærede Taler. Naar man har angrebet vort Forslag om ogsaa at give de Menigheder, der ikke modtage Menighedsraad, Indflydelse paa Valget af Præster, da har man væsentlig gjort det, fordi man sætter Præstevalget i en saadan Forbindelse med Menighedsraads Indførelse, at man finder det urimeligt at give denne Ret til de Menigheder, hvor dette Raad ikke findes; man er, som det for mig tydeligt fremgik af den ærede Ministers Uttringer herom forleden Dag, gaaet ud fra den Forudsætning, at den Omstændighed, at man indførte Menighedsraad, skulde i og for være et Beviis for, at der var et større kirkeligt Liv tilstede her end paa de Steder, hvor man ikke modtog Menighedsraad. Dette maa jeg naturligvis — og jeg troer ogsaa, at dette er Tilfældet med Udvalgets Fleertal — benegte. Vi gaae ud fra, at det i sig selv ikke beviser, at der er et større kristeligt Liv der, naar man opretter Menighedsraad, end der, hvor man ikke gjør det. Naar vi nu gaae ud fra denne Anskuelse, saa vil man vist indrømme, at vi kunne antage den Ret, som § 23 giver de Sogne, der oprette Menighedsraad, til at faae Indflydelse paa Præstevalget, for hos mange Menigheder at være et Motiv til at gaae ind paa Menighedsraad, uden at der var en saadan Tilflydelse tilstede fra den religiøse Side. Naar vi først ere komne dertil, synes det mig ogsaa konsekvent, at vi for det Første vilde stemme imod Paragraphen, og forsaavidt Fleertallet vilde vedtage Paragraphen, som vi da